

Անմահութեան ճամբան կ'անցնի ոչ թէ աստեղայարկ կապոյտին կամ հեշտ կեանքին պերճութեանց, այլ սիրով և զիտակցութեամբ կրուած տառապանքներու և մահուան, վիշտի և արեան մէջէն. բարձր զաղափարներու, սուրբ խեղճներու զոհուող կեանքերն են որ կը դառնան աղբիւր կենդանութեան. ցորենահատը ցորենահասակի վերկենցաղումով յարութիւն կ'առնէ այն ատեն մի. այն երբ կ'իյնայ և կը մեռնի ծոցը այն հողին որ զինքը ծնած և մնուցած է. Մարդիկ կ'անմահանան երբ մահու չափ կը նուիրուին իրենց զոյութիւնը պատճառաւորող մեծ զգացումներուն և սկզբունքներուն. Այն հողիներէն են անոնք, որոնք իրենց բովանդակ կեանքին մէջ իրենց առջնէն ունին միշտ, իբրև լոյս ի խաւարի, յարութեան յոյսը:

Այսպէս և ազգերը. ոչ մէկ ազգ թերևս այնքան փարած է այդ յոյսին, յարութեան այդ յոյսին, որքան մենք, ոչ մէկ ժողովուրդ թերևս այնքան հաւատքը ունեցած է իր անմահութեան որքան մենք. ասոր համար է որ աշխարհ իր ամենէն չարահնար դաւանքներով չէ կրցած մահացնել զմեզ:

Խոստովանինք թէ այդ յոյսն ու հաւատքը մեզի փոխանցուած են Աւետարանէն:

Ու Զատիկը որ միշտ անցած է մեր կեանքին մէջէն, նորոգած է մեր մէջ այդ երկու առաքինութիւնները, այդ հաւատքն ու յոյսը, ամէն տարի աւելի քան աւելի:

Ո՛հ, այս Զատիկն ալ, ազգին այս սուգին մէջ թող զօրացնէ մեր մէջ յարութեան նոյն այդ յոյսը:

* * *

ԱՂՕԹՔ ՎԱՍՆ ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Տէր, պահէ՛ Տունը հրաւակեօք, ոյր կառուցիմ կազմն ու ծիր
Փողփողեմէջ լոյսիդ շողովը դուն իմնիմ գրծեցիր,
Ու կամեցար որ փոքրիկ Հօսրդ՝ զայն ընէ ապաստան
Խախտած կեանքիմ իր եւ հոգւոյն՝ իբրեւ Տապան փրկութեան:
Փութա՛, հասի՛ր, այցելութեան ժամ է արդ, Տէր ապաւե՛ն,
Տե՛ս վիսն ու մահ, աղէսն ու չարն ի՞նչպէս իր դէմ կը դաւեն:

Փրքած՝ ժայռէն ան իր հիմքին, գերդ հողմակոծ նաւ մը մութ՝
Մերք լոյծ լեռանց բարձրերը, մերք դէպի անդունդ խորամուտ,
Ցասկոս ու խօլ կոհակներուն մէջ կը ծեծուի տարութեք,
Մինչ հրգօրները ափումնէն զայն կը դիտեն անտարբէր:
Կարկառէ՛ աչքդ, Տէր, փրկէ՛ զայն խութեքէ, հէմերէ,
Թ՛ո՛ղ խաչանիւ խաբիսիսիդ տեսքը իր մէջ թոյսըդ հրահրէ:

Հրա՛ւք, չէ խըլուած դեռ անոր կայմը իր կայէ՛ն ամրակուո՛ւ,
 Զէ պասըոսած առագաստին դեռ թռչաւանը մա՛նուր,
 Զե՛ն յօռոտուած կապարանները հասապինդ գիսե՛րուն,
 Զի դեռ դէկին ղամբարն — Հաւասֆը — կը հեւայ մէջն անձուն:
 Բայց կը գոռայ մըրքիկն իր շուրջ, մոռայն է պատեր իր չորս դին.
 Խաղաղութեան Տէր, շո՛ւնչըդ լոկ կըրնայ սաստել անդունդին:

Խարակներ թուխ, զերդ գազաններ յուսկապարիկ, փըրփրազայր
 Յորձանքներէն յանկարծ ցըցած դուրս գլուխներնին բազմասայր,
 Կը մըղձկոտեն սիրտերն անոնց որ հոն մըթնած երկնից ճակ
 Կը գալարուին զահանդանովը վիներուն անյասակ:
 Տէր սիրոյ, ոյր սըրտին ծնունդն է ամէն ինչ որ է բարի,
 Պիտի ներե՛ս որ ողջ ազգի մ'հոգին այսպէս խաւարի:

Հրամայէ՛, եւ պիտի ալեաց կիրքերն աղի խաղաղին,
 Ու նաւն յոյսիդ առասանով պիտի գըսնէ իր ուղին.
 Պասռէ՛ թըխպոտ ամպերուն դէզն, որ կը ծածկէ հորիզոնն,
 Որ ան տեսնէ նոր գարունի մը փառքերուն ծաղկիլն հոն:
 Տէր զըթութեան, սիրտերն ամէն, թեւերն ամէն դէպի Քեզ
 Են սեւեռուած, քաղցր ակնարկիդ ըսպատումովն ըղձակէ՛դ:

.....

Ազգ Հայոց, ազգ իմ սիրական, պահէ՛ Հաւասֆը, Յոյսդ ու Սէրն,
 Աստուածային Հոգւոյն բըղխմունքն երեւակ այդ սուրբ սերս եւ սեռն.
 Պիտի կանգնի իր հիմունքէն սասանած Տունը նորէն,
 Պիտի բերկրին անոր ի տես դարձեալ սիրտերն համօրէն,
 Փըրած չէ գանը. չէ կոտրած մականը սուրբ. ողջ ես դեռ.
 Սըրբէ՛ արցունքդ, հայէ՛ երկինք. ամպն է արդէն փարատեր:

13 Ապրիլ 1938

Թ.